

OKRESNÁ PROKURATÚRA RUŽOMBEROK
Dončova 8, 034 53 Ružomberok 1

Číslo: Pv 125/17/5508-13
EEČ: 2-42-72-2017

Ružomberok 03.07.2017

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**
Trestný čin: prečin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona
Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Ružomberok

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX, 034 81 XXXXX, Slovensko
väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

XXXXX dňa 29.10.2015 uzatvoril prostredníctvom mandatára spoločnosti XXXXX, XXXXX, 811 09 XXXXX, IČO: 35 807 598 - XXXXX zmluvu o úvere č. 500101839, kde na základe uvedenej zmluvy mu bol poskytnutý úver vo výške 500 eur, ktorý sa zaviazal s poplatkom vo výške 370 eur, celkovo vo výške 870 eur splatiť v desiatich pravidelných mesačných splátkach po 87 eur, pričom do dnešného dňa neuhradil ani jednu splátku a pri žiadosti o úver uviedol veriteľa do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru tým, že nepravdivo uviedol, že voči nemu nie je vedená žiadna exekúcia, kde v čase podania žiadosti mal vedomosť o tom, že Okresným súdom Ružomberok sú od roku 2014 voči nemu vedené exekučné konania a taktiež mal vedomosť o tom, že sú voči nemu vedené exekučné konania Okresným súdom Liptovský Mikuláš, čím spôsobil spoločnosti XXXXX, XXXXX, 811 09 XXXXX, IČO: 35 807 598 škodu vo výške 500 eur,

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ Odboru kriminálnej polície v Ružomberku dňa 16.02.2017 uznesením ČVS: ORP-23/VYS-RK-2017 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol obvinenie XXXXX, nar. XXXXX, pre prečin úverový podvod podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona pre skutok popísaný vo výrokovej časti tohto uznesenia. Po vykonaní potrebných procesných úkonov prípravného konania vyšetrovateľ PZ podal dňa 13.04.2017 na tunajšiu prokuratúru návrh podanie obžaloby, pričom obvinený bol dozorujúcou prokurátorkou predvolaný na konanie o dohode o vine a treste. Na uvedené konanie sa obvinený dňa 11.05.2017 dostavil so svojou sestrou, pričom uviedli skutočnosti, na základe ktorých bola vec podľa § 230 ods. 2 písm. d) Trestného poriadku vrátená na doplnenie skráteného vyšetrovania, v rámci ktorého vyšetrovateľ PZ k veci dopyčul obvineného a svedkyňu XXXXX. Následne opätovne vec predložil tunajšej prokuratúre s návrhom na podanie obžaloby. Po preskúmaní kompletného spisového materiálu som dospela k záveru, že vo veci je dôvod na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

V priebehu vyšetrovania bol okrem obvineného a spomenutej svedkyne vypočutý aj splnomocnenec poškodeného XXXXX a svedok XXXXX, pričom do vyšetrovacieho spisu boli zažurnalizované podstatné listinné doklady týkajúce sa zmluvného vzťahu obvineného so spoločnosťou XXXXX

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto vyláka od iného úver alebo zabezpečenie úveru tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru, a tak mu spôsobí malú škodu.

Podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

Podľa § 126 ods. 1 Trestného zákona pri určení výšky škody sa vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku, v čase a vmieste činu obvykle

predáva. Ak výšku škody nemožno takto zistiť, vychádza sa z účelne vynaložených nákladov na obstaranie rovnakej alebo obdobnej veci alebo na uvedenie veci do predošlého stavu. Výška škody z trestnoprávneho hľadiska v danom prípade predstavuje výšku poskytnutého úveru – celkovo 500,- Eur.

Podľa § 17 Trestného zákona pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.

Zo zabezpečených dôkazov je zrejmé, že obvinený predložil k žiadosti o úver občiansky preukaz, doklad na overenie adresy, SIPO, kópiu živnostenského listu a kópiu daňového priznania za predchádzajúci rok. Žiadosť o úver bola vypísaná so zamestnancom spoločnosti XXXXX dňa 29.10.2015, v ten istý deň bola žiadosť schválená zamestnankyňou spoločnosti XXXXX, v ten istý deň bola spísaná Zmluva o úvere a zároveň aj vyplatená peňažná suma 500,-Eur. Uvedené skutočnosti potvrdil aj svedok XXXXX, ktorý ďalej uviedol, že uvedenú sumu obvinenému vyplatil on osobne, následne ho kontaktoval zhruba po 20.11.2015, kedy mala byť zaplatená prvá splátka a potom ešte niekoľko krát ale obvinený telefón nezdvíhal. Pri vypisovaní zmluvy sa pýtal XXXXX na potrebné veci, aj na exekúcie, výdavky, zrážky zo mzdy, povedal, že nemá žiadne. Ďalej z vyšetrovania vyplynula skutočnosť, že obvinený prišiel do spoločnosti Pohotovosť na podnet jeho sestry XXXXX, ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že u spoločnosti Pohotovosť mala úver ona sama a okolo 20.10.2015 jej prišiel domov doklad od tejto spoločnosti zo dňa 15.10.2015 na ktorom bolo uvedené, že 13.10.2015 v plnej výške uhradila úver zo dňa 04.08.2015. Uvedený úver splatila skôr, než bolo dohodnuté v splátkovom kalendári. Na ďalší deň asi 21.10.2015 jej prišiel domov doklad od spoločnosti Pohotovosť, ktorý bol vystavený 14.10.2015 a bol jej poskytnutý nový úver. O tomto sa bola informovať osobne u Ing. Stanka, nakoľko tam bol kupón a chcela vedieť podmienky úveru s kupónom na jej meno, kde bolo uvedené, že ak získa nového klienta, tak jej dajú novú pôžičku so zľavou. Kupón bol vystavený na hodnotu 1.000,-Eur. Percentuálnu zľavu jej p. XXXXX vysvetľoval, ale moc mu neporozumela. Bavili sa spolu, že koho by získala ako nového klienta, ona navrhla svojho brata XXXXX, nakoľko prišiel práve z roboty z Českej republiky a tam mu nevyplatili mzdu 80 tisíc Korún českých. Keďže brat bol živnostník potreboval k žiadosti o úver aj daňové priznanie, tiež doklad od inkasa od električky, obe veci pánovi XXXXX priniesli. Ďalej potvrdila okolnosti podpisu a uzatvorenia zmluvy o úvere aj žiadosti o úver, ako aj že všetko prebehlo v ten istý deň, kedy dostal brat aj peniaze v hotovosti. Ona bola uvedená ako kontaktná osoba. Po tomto telefonovali bratovi z Čiech, že je tam veľká robota, aby išiel naspäť, že si môže zarobiť, tak brat odišiel do Čiech a zabudol splácať, aj šeky zabudol doma. Brat dal na seba v Pohotovosti dva čísla, ale keďže sa mu nedovolali volal XXXXX jej a pýtal sa jej, či je už brat z Čiech doma. Ona si myslela, že za získanie nového klienta – vlastného brata, dostane od spoločnosti Pohotovosť nejakú odmenu, že získa nejaký bonus 1.000,-Eur ako je napísané na tých dvoch listoch, získala len lacnejší úver, ktorý jej pán XXXXX sľúbil (tento ešte spláca), v čom bol lacnejší ani teraz nevie povedať. Obvinený do zápisnice Okresnej prokuratúry XXXXX potvrdil skutočnosti z výpovede svojej sestry a uviedol, že žiadny trestný čin nespáchal, pôžičku síce nesplácal, ale neuviedol žiadne nepravdivé údaje v zmluve o úvere, ktorú vypisoval pán XXXXX a pri podpise bola aj jeho sestra, ktorej sľúbená odmena nebola vyplatená ani odpočítaná z úveru. Okrem iných dokumentov, obsahuje vyšetrovací spis aj dňové priznanie za rok 2014

predložené XXXXX k žiadosti o úver, z ktorého vyplýva, že základom dane daňovníka za rok 2014 bola suma 148,10 € a z toho vypočítaná daňová povinnosť bola 28,14 €.

Z uvedeného vyplýva, že v danej veci v konaní obvineného absentuje subjektívna stránka skutkovej podstaty prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a následne aj § 221 ods. 1 Trestného zákona. Dokazovaním nebolo preukázané úmyselné konanie páchatel'a k vylákaniu úveru, či úmyselné konanie páchatel'a dopustiť sa akéhokoľvek konania, v dôsledku ktorého by uviedol do omylu poškodeného v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru. Týmto spôsobom však nie je spochybňovaná existencia predmetného záväzku, pričom ostáva na poškodenom subjekte akým spôsobom si bude uplatňovať nároky z predmetného záväzku v civilnom procese. Východiskom v danom prípade je ustálená súdna prax, podľa ktorej skutočnosť, že dlžník nesplnil svoj záväzok vrátiť finančnú čiastku v dohodnutom termíne, hoci tak mohol urobiť, ešte nedokazuje, že uviedol veriteľ'a do omylu, aby sa ku škode na jeho majetku obohatil.

K naplneniu zákonných znakov subjektívnej stránky trestného činu podvodu sa vyžaduje, aby bolo dokázané, že páchatel' už v čase pôžičky alebo úveru konal v úmysle vypožičané peniaze vôbec nevrátiť alebo nevrátiť ich v dohodnutej lehote, alebo konal aspoň s vedomím, že peniaze v dohodnutom čase nebude môcť vrátiť a tým uviedol veriteľ'a do omylu, aby sa ku škode jeho majetku obohatil. Ak až po uzatvorení zmluvy o pôžičke alebo o úvere vznikli prekážky, ktoré bránili dlžníkovi splniť tento záväzok a ktoré nemohol v dobe uzatvárania zmluvy ani predvídať, v dôsledku ktorých by inak bol schopný záväzok splniť, alebo ak bol síce schopný peniaze vrátiť v dohodnutej dobe, ale z rôznych dôvodov ich vrátenie odkladal, prípadne až dodatočne pojal úmysel peniaze vôbec nevrátiť, potom jeho konanie nemožno považovať za trestný čin podvodu alebo úverového podvodu.

Pri posudzovaní otázky, či páchatel' naplnil znaky príslušného trestného činu (typicky majetkovej povahy), je nutné vziať do úvahy aj prípadnú existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali páchatel' a poškodený a ktorý má význam pre konkrétnu trestnú vec. Pokiaľ ide o súkromnoprávny vzťah, je potrebné totiž trvať na tom, aby na ochranu svojich majetkových záujmov dbali predovšetkým samotní účastníci takéhoto právneho vzťahu. Od týchto účastníkov je nutné požadovať, aby postupovali obozretne a aby dodržali elementárne zásady opatrnosti, obzvlášť ak sú pre to ľahko dosiahnuteľné prostriedky.

V zmysle § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov je spotrebiteľ povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľ'a splácať spotrebiteľský úver. Naproti tomu však týmto nie je dotknuté právo veriteľ'a využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Za situácie, keď poškodený sám svojou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, pristúpil k neistej finančnej dispozícii a vynaložil finančné prostriedky, potom sa s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám a to za použitia

prostriedkov súkromného práva. Z hľadiska princípov na ktorých je založený demokratický štát je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov.

Vzhľadom k skutočnosti, že hranica medzi podvodným konaním páchatel'a a akceptovanou mierou rizika poškodeného je veľmi tenká, je potrebné ju osobitne vyhodnocovať vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam prípadu. Vo vzťahu k nebankovým subjektom poskytujúcim spotrebiteľské úvery je možné ustáliť záver, že čím väčší risk (marža) je predpokladaný pri poskytnutí pôžičky (úveru), tým väčšie je prípustné riziko neplatenia záväzkov zo strany dlžníkov a tým závažnejšie musí byť preto uvedenie do omylu, aby bolo spôsobilé naplniť zákonné znaky trestného činu podvodu, prípadne úverového podvodu. Skutočnosť, že obvinený mal uviesť, že nemá exekúcie na svoju osobu s poukazom na vyššie uvedené (keď nie je nemožné takéto tvrdenie preveriť) preto také vyjadrenie nemôže byť spôsobilé uviesť veriteľ'a do omylu v otázke bonity klienta na splácanie poskytnutého úveru. Ak je omyl definovaný ako rozpor medzi predstavou a skutočnosťou u oklamaneho, tak logicky nie je možné na strane oklamaneho odhliadať od množstva jeho vedomostí o skutočnosti, ohľadom ktorej je oklamany, teda od jeho spôsobilosti byť oklamany – nie je možné odhliadnuť od možnosti oklamaneho omyl eliminovať.

V tejto súvislosti poukazujem tiež na ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. (účinného aj v čase spáchania skutku), v zmysle ktorého veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľ'a splácať spotrebiteľ'ský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľ'ský úver, výšku spotrebiteľ'ského úveru, príjem spotrebiteľ'a a prípadne aj účel spotrebiteľ'ského úveru. Vynaloženie odbornej starostlivosti je pritom veriteľ povinný hodnoverne preukázať, čo v danom prípade splnené nebolo.

V danom prípade, pri poskytnutí úveru vo výške 500,- Eur a sume splatnej v priebehu 10 mesiacov vo výške 870,- Eur, nebola v zmluve uvedená priemerná ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), takýto údaj v zmluve z dňa 29.10.2015 buď úmyselne alebo nedopatrením chýbal. (Pričom v tomto konkrétnom prípade tvorila RPMN 272,69 %.)

Podľa § 11 ods. 1 písm. b), e) zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľ'ský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľ'skom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa), a veriteľ spotrebiteľ'ský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. Zmluva o spotrebiteľ'skom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľ'skom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Na základe starostlivého zváženia všetkých dôkazov získaných zákonným spôsobom tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomných súvislostiach s prihliadnutím na zásadu náležitého zistenia skutkového stavu obsiahnutú v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku a zásadu voľného hodnotenia dôkazov obsiahnutú v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku, som dospela k záveru, že skutok, ktorý je právne posudzovaný ako prečin úverový podvod podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a pre ktorý bolo dňa 16.02.2017 uznesením vyšetrovateľa PZ v Ružomberku podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX, nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Vzhľadom na uvedené dôvody, som rozhodla tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Desana Grenčíková
prokurátorka